

> Foorumiesitys, sali 13, torstai 22.4.2010, klo 12.30-13.00

Avoin ja suljettu kohtaavat - opettajien verkkotarinoita

Hagman Arne, Kuopion klassillinen lukio

Lehtosaari Heidi, Kuopion aikuislukio

Suonio Leena ja Wulff Anu, ISOVerstas

Valtonen Teemu, Itä-Suomen yliopisto

ISOVerstas (www.isoverstas.fi) on verkko-oppimisen valtakunnallinen kehittäjäyhteisö, joka tarjoaa opettajille mm. verkko-oppimisympäristön, verkkosisältöjä sekä täydennyskoulutusta ja tukee näin oppimisen ympäristöjen monipuolistamista. ITK-päivillä esittelemme biologian / maantieteen ja espanjan opettajan verkkotarinoita sekä opiskelijoiden sosiaalisen median käyttöä.

Verkko-opetuksen alkutaival opettajalla on usein omien materiaalien jakamista verkossa. Vähitellen opettaja lisää vuorovaikutusta opiskelijoiden kanssa verkossa, rakentaa tehtävänantoja ja palautukset verkkoon sekä antaa palautteet verkossa. Opiskelijan kannustaminen aktiiviseen oppijan rooliin voi tapahtua mm. monenvälisen verkkokeskustelun tai yhteiskirjoittamistyökalujen avulla. Myös monimediaisilla oppimateriaaleilla voidaan herätellä oppijan kiinnostusta. Verkko-opetuskokemuksen karttuessa opettaja vähitellen oivaltaa miten hän voi lisätä vuorovaikutusta ja oppijan omaa aktiivisuutta hyödyntämällä verkkoympäristöjä ja -työkaluja yhä monipuolisemmin. Tässä vaiheessa opettaja usein laajentaa työkaluvalikoimaansa tutusta verkko-oppimisalustastaan myös avoimesti saatavilla oleviin palveluihin.

ISOVerstaan opettajat ovat yhdistäneet avoimia työkaluja salasanoilla suojatun oppimisympäristön (Moodle) rinnalle. Uusilla työkaluilla opettaja pystyy rikastamaan perinteisen, usein kovin tekstuaalisen, oppimisympäristön sisältöjä ja oppimismenetelmiä. Samalla opiskelijat oppivat tärkeitä tulevaisuuden mediataitoja. Myös ei-diginatiivit löytävät itsensä sisällöntuottajina verkkoympäristössä. Yhteisöllisyys lisääntyy ja oppijan omat arkikokemukset ja ajatukset saadaan paremmin mukaan oppimisprosessiin. Oppimisen prosessi tulee avoimemmaksi, mikä osaltaan saattaa lisätä myönteistä painetta oppimisen "jälkiin". Toisaalta oppijalle on tärkeää, että osa oppimistehtävistä prosessoidaan turvallisesti vain oman ryhmän, tai oppijan/opettajan välisenä vuoropuheluna, salasanalla suojatussa ympäristössä.

Opettajalle uudet työkalut tarjoavat uudenlaisia välineitä omaan ammatilliseen kehittymiseen kuten vaikkapa blogien ja RSS-syötteiden avulla oman tieteenalansa seuraamisen. Ennen kaikkea verkko-oppimisprosessin suunnittelu ja toteuttaminen auttaa opettajaa hahmottamaan oppijan roolin kurssillaan, ja vuorovaikutuksen ja avoimuuden lisääntyessä parantaa myös ohjauksen onnistumista. Toisaalta opettajalle monipuolisten oppimismenetelmien ja työkalujen käyttö on haastavaa mm. ohjeistuksen laatimisen ja kokonaisuuden hallinnan kannalta.

ITK-esityksessä kerromme kokemuksia mm. seuraavien verkkotyökalujen hyödyntämisestä lukio-kursseilla: blogit, Delicious, EveryTrail, Google Docs, Google Earth, Panoramio, RSS-syötteet, Voicethread, Voxopop, Wikispaces ja YouTube. Lisäksi taustatietona esittelemme tuloksia laajasta (n = 1000) toisen asteen opiskelijoiden sosiaalisen median käyttöä kartoittavasta verkkokyselystä.